

KOMENTÁŘ

21. 6. 2022

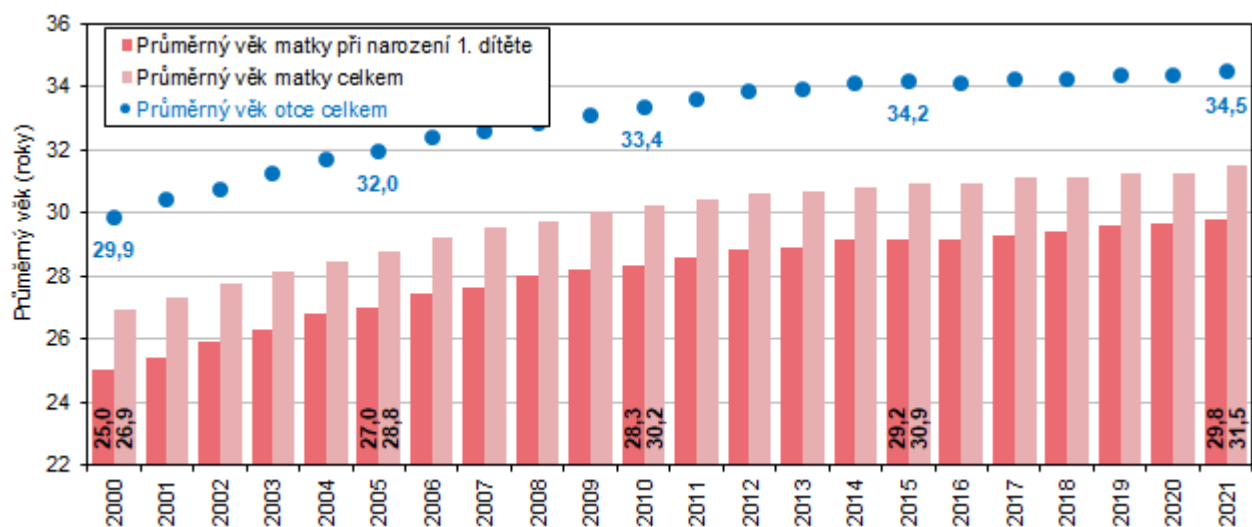
Věk rodičů dětí narozených v Jihomoravském kraji v roce 2021

Průměrný věk matek dětí narozených v Jihomoravském kraji v roce 2021 dosáhl 31,5 roku, otcové narozených dětí měli v průměru 34,5 roku. Od roku 2000 se průměrný věk rodičů živě narozených dětí v kraji zvýšil o 4,6 roku, ale v posledních letech byly změny jen nepatrné.

V roce 2021 se matkám s bydlištěm v Jihomoravském kraji živě narodilo 13 085 dětí, z toho 5 673 dětí se narodilo mimo manželství. V roce 2000 měla matka narozeného dítěte v průměru téměř 27 let. V roce 2005 byl tento věk o 2 roky vyšší, tj. 29 let, v roce 2010 přesáhl hranici 30 let a v roce 2017 překročil hranici 31 let. V roce 2021 měla matka narozeného dítěte v průměru již 31,5 roku.

Velmi podobně se v kraji vyvíjel i průměrný věk matky při narození prvního dítěte. V roce 2000 měla matka v Jihomoravském kraji při porodu prvního dítěte v průměru 25 let, v roce 2005 to bylo o 2 roky více, v roce 2010 matka s 1. dítětem měla v průměru 28 let. Od roku 2014 věk prvorodičky přesahuje hranici 29 let a v roce 2021 dosáhl 29,8 let. Průměrný věk matky bez ohledu na pořadí narozeného dítěte a průměrný věk prvorodiček byl v roce 2021 ve srovnání s rokem 2000 téměř o 5 let vyšší (4,6 roku u matek celkem a 4,8 roku u prvorodiček).

Graf 1 Průměrný věk rodičů živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

Z celkového počtu živě narozených v kraji v roce 2021 se 5 673 dětí narodilo matkám svobodným, rozvedeným či vdovám. Podíl 43,4 % narozených mimo manželství meziročně mírně poklesl, **došlo také ke snížení počtu narozených dětí bez uvedeného otce**. Proti předchozímu roku se jejich počet snížil o 49 na 858, což byl nejnižší počet posledních let. Například v roce 2010 nebyl uveden otec u 1 237 dětí narozených mimo manželství.

Vcelku výrazně se lišil **průměrný věk matek podle rodinného stavu** – vdané matky v roce 2021 měly při porodu v průměru 32,1 roku a byly o 1,4 roku starší než matky svobodné, rozvedené či vdovy. Nejnižší průměrný věk v minulých letech měly zpravidla matky živě narozených dětí, které se narodily mimo manželství

KOMENTÁŘ

a u nichž nebyl uveden otec. V roce 2021 měly tyto matky v průměru 29,3 roku a proti vdaným matkám byly o 2,8 roku mladší.

Tab. 1 Živě narozené děti a průměrný věk matky při narození dítěte v Jihomoravském kraji

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet živě narozených dětí	9 617	11 149	13 040	12 771	13 193	13 509	13 594	13 328	12 859	13 085
narození v manželství	8 009	8 209	8 375	7 270	7 525	7 615	7 636	7 641	7 214	7 412
narození mimo manželství	1 608	2 940	4 665	5 501	5 668	5 894	5 958	5 687	5 645	5 673
s uvedením otce	.	.	3 428	4 418	4 703	4 965	5 070	4 798	4 738	4 815
bez uvedení otce	.	.	1 237	1 083	965	929	888	889	907	858
Podíl živě narozených dětí mimo manželství (%)	16,7	26,4	35,8	43,1	43,0	43,6	43,8	42,7	43,9	43,4
Průměrný věk matky při narození dítěte										
celkem	26,9	28,8	30,2	30,9	30,9	31,1	31,1	31,3	31,3	31,5
prvního	25,0	27,0	28,3	29,2	29,1	29,3	29,4	29,6	29,6	29,8
druhého	27,7	29,8	31,2	31,9	32,0	32,2	32,1	32,1	32,1	32,3
třetího	30,8	32,3	33,5	34,3	34,4	34,6	34,4	34,4	34,4	34,7

Z porovnání **zastoupení věkových skupin matek** je zřejmé, že v roce 2000 bylo nejvíce matek v kraji ve věku 25 až 29 let a druhou nejpočetnější věkovou skupinou byly matky ve věku 20 až 24 let. V roce 2003 se na druhé místo v četnosti dostala věková skupina 30 až 34 let. Věková skupina 25 až 29 let si prvenství v zastoupení udržela až do roku 2007 a **od roku 2008 až dosud jsou nejpočetnější skupinou právě matky ve věku 30 až 34 let.**

Tab. 2 Matky živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Průměrný věk matky při narození dítěte										
v manželství	27,1	29,3	30,9	31,7	31,7	31,8	31,8	31,8	31,8	32,1
mimo manželství	25,9	27,3	29,0	29,9	30,0	30,2	30,4	30,5	30,6	30,7
s uvedením otce	.	.	29,5	30,3	30,2	30,5	30,6	30,8	30,9	31,0
bez uvedení otce	.	.	27,6	28,3	28,5	28,7	29,0	29,4	29,1	29,3
Matky živě narozených dětí v tom podle věku:	9 441	10 944	12 792	12 604	13 019	13 357	13 421	13 172	12 693	12 928
do 14	2	1	-	1	1	1	3	1	3	1
15 - 19	409	323	258	181	175	182	169	148	153	147
20 - 24	3 024	1 709	1 529	1 318	1 387	1 292	1 286	1 103	1 115	1 011
25 - 29	3 920	4 751	4 175	3 787	3 932	4 041	4 023	4 072	3 844	3 778
30 - 34	1 512	3 221	4 894	4 701	4 811	4 886	5 030	4 899	4 748	4 951
35 - 39	505	810	1 721	2 237	2 306	2 459	2 363	2 387	2 288	2 487
40 - 44	63	122	202	360	386	472	514	529	512	514
45 - 49	6	7	12	19	20	22	33	33	29	38
50 a více	-	-	1	-	1	2	-	-	1	1

Pozn. Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem matek živě narozených tvoří děti narozené při vícečetných porodech

KOMENTÁŘ

Zvyšování průměrného věku matky při narození dítěte doprovázelo i zvyšování **průměrného věku otců**. Při pohledu na tabulky i graf lze konstatovat, že vývoj průměrného věku v jednotlivých „kategoriích rodičů“ (matka, matka dítěte narozeného v manželství, matka dítěte mimo manželství, otec), byl velmi podobný. Ve sledovaných letech se prakticky zachovávaly i vzájemné odstupy mezi jednotlivými kategoriemi. V roce 2000 měl otec při narození dítěte v průměru 29,9 let a byl o 3,0 roku starší než matka dítěte. **V roce 2021 se průměrný věk otce proti roku 2000 zvýšil o 4,6 roku na 34,5 roku**, oproti matce dítěte byl otec v roce 2021 také starší o 3,0 roku. Z tabulky je také zřejmé, že **věk otců celkem i v jednotlivých členěních se v posledních 5 letech téměř nezměnil**.

Tab. 3 Otcové živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

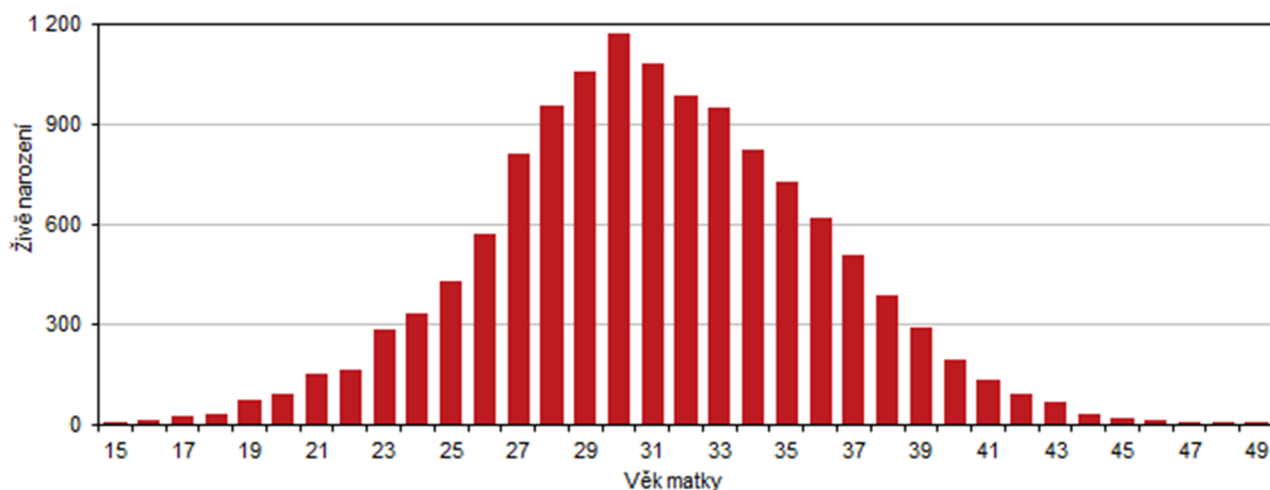
	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Průměrný věk otce při narození dítěte										
celkem	29,9	32,0	33,4	34,2	34,1	34,3	34,2	34,3	34,3	34,5
v manželství	29,9	32,0	33,6	34,5	34,5	34,7	34,6	34,6	34,6	34,8
mimo manželství	.	.	32,7	33,5	33,5	33,5	33,7	33,9	33,9	34,0
Otcové živě narozených dětí	7 852	8 048	11 574	11 541	12 065	12 444	12 552	12 298	11 806	12 082
v tom podle věku:										
15 - 19	34	4	21	22	18	17	12	22	13	13
20 - 24	1 236	352	479	464	499	535	525	409	383	372
25 - 29	3 325	2 659	2 426	2 127	2 316	2 335	2 398	2 517	2 363	2 316
30 - 34	1 983	3 222	4 839	4 169	4 310	4 396	4 433	4 244	4 133	4 296
35 - 39	885	1 251	2 671	3 187	3 280	3 221	3 233	3 060	3 034	3 120
40 - 44	260	399	797	1 142	1 214	1 447	1 458	1 483	1 338	1 407
45 - 49	92	121	239	305	283	337	346	424	402	420
50 - 54	28	32	66	86	101	109	107	98	98	99
55 - 59	4	4	23	23	30	24	28	28	28	26
60 +	5	4	13	16	14	23	12	13	14	13

Tak, jak bylo možno uvést věkovou strukturu matek, stejně tak je možno charakterizovat i **věkovou skladbu otců dětí** (bez dalšího rozlišení). Vzhledem k tomu, že rozmezí věku otců bylo širší, bylo tomuto stavu uzpůsobeno i rozpětí věkových skupin v tabulce 3. Nejpochetnější skupinou otců byla v roce 2000 věková kategorie 25 až 29 let. Převaha počtu otců v tomto věku přetrvávala do roku 2003. **Od roku 2004 až dosud je nejčetnější kategorie otců ve věku 30 až 34 let.**

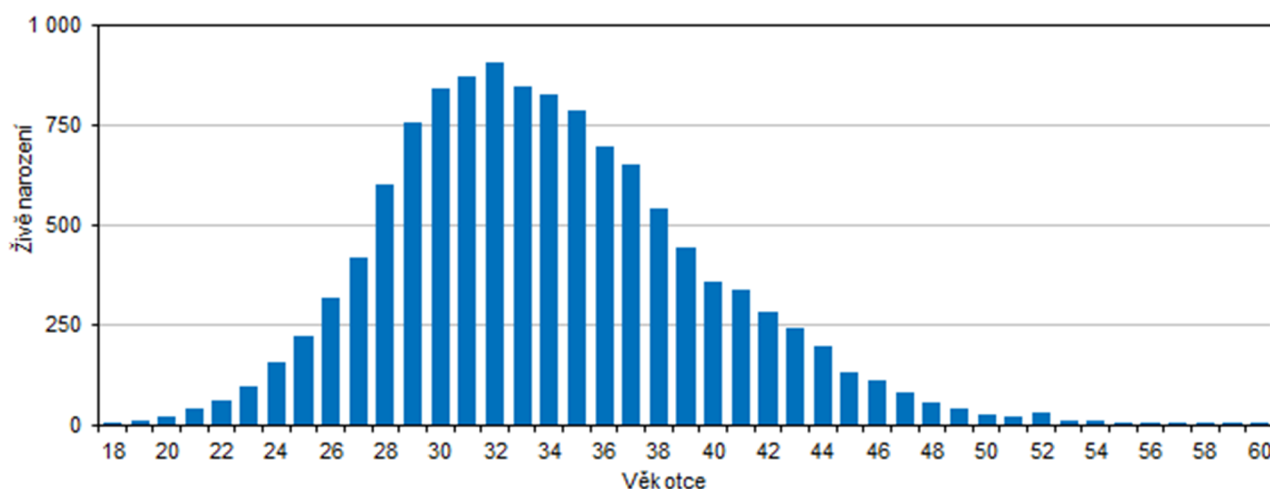
Grafy 2 a 3 znázorňují **věkové rozložení rodičů živě narozených dětí v Jihomoravském kraji v roce 2021**. Nejvíce matek vloni narozených dětí bylo ve věku 30 let, a to 1 174. Nejvíce otců, a to 905, bylo ve věku 32 let. Z krajních hodnot věkového spektra je možno uvést 1 matku ve věku 12 let a 5 matek ve věku 15 let (v těchto případech nebyl uveden otec dítěte). Na druhém okraji je to 1 matka ve věku 52 let a 2 matky ve věku 49 let. Čtyři nejmladší otcové měli 18 let, nejstaršími byli 3 otcové ve věku 65 let a 1 otec ve věku 66 let. Z hlediska kombinace věku ženy a muže přivedli na svět nejvíce dětí 30leté ženy s 30letými muži (163 živě narozených).

KOMENTÁŘ

Graf 2 Živě narození podle věku matky v Jihomoravském kraji v roce 2021

Graf 3 Živě narození podle věku otce v Jihomoravském kraji v roce 2021

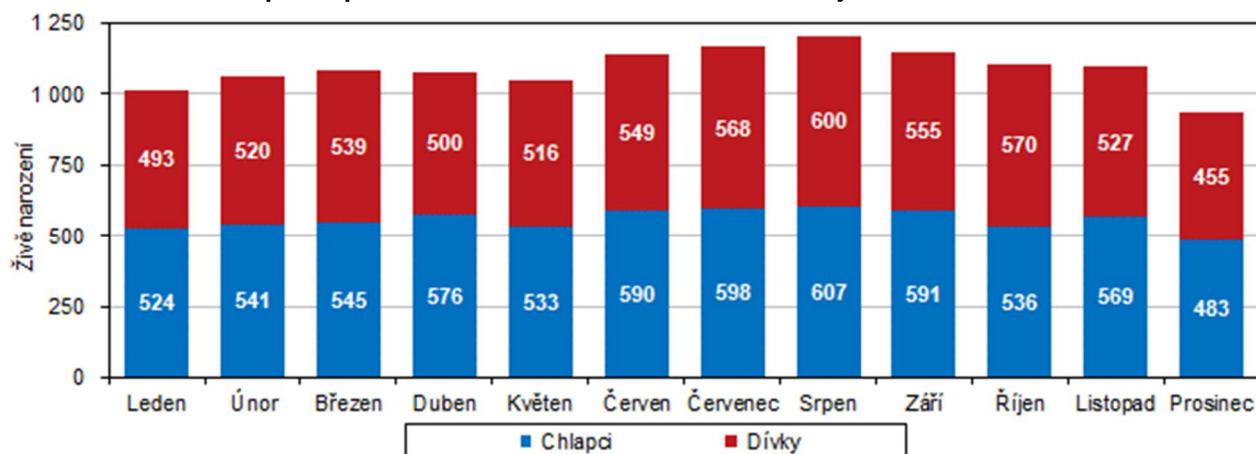
Nejvíce dětí se v loňském roce narodilo v srpnu (1 207 živě narozených), druhý nejvyšší počet živě narozených připadl na červenec (1 166 dětí). Nejméně příznivým měsícem pak byl z tohoto pohledu prosinec, kdy se v kraji narodilo 938 dětí. Ve většině měsíců převažovali mezi živě narozenými chlapci, více dívek než chlapců se narodilo pouze v říjnu.

Porodní váha novorozenců narozených v Jihomoravském kraji v roce 2021 se nejčastěji pohybovala v rozmezí od 3,1 do 3,5 kg (4 248 dětí) a od 3,6 do 4,0 kg (4 099 dětí). S váhou převyšující 4,5 kg přišlo v loňském roce v našem kraji na svět 122 dětí, jedno novorozené dítě vážilo dokonce 6,5 kg.

Z informací o **porodní délce živě narozených** vyplývá, že nejvíce novorozenců měřilo 50 cm (3 369 živě narozených), dále 51 cm (2 113 živě narozených) a 49 cm (1 806 živě narozených), 40 cm a méně mělo 99 dětí. Naopak 54 cm a více naměřili v porodnicích u 351 dětí, jeden novorozenec měřil dokonce 61 cm.

KOMENTÁŘ

Graf 4 Živě narození podle pohlaví a měsíce v Jihomoravském kraji v roce 2021

Z podkladového souboru narozených dětí za rok 2021 lze uvést také informaci o **dosazeném vzdělání rodičů** (uvedení stupně vzdělání není povinné). Základní vzdělání včetně nedokončeného mělo 828 matek a 408 otců, střední vzdělání včetně vyučení uvedlo 1 436 matek a 2 567 otců. Na střední vzdělání s maturitou dosáhlo 3 718 matek a 3 911 otců, vyšší odborné vzdělání mělo 510 matek a 170 otců. Vysokoškolské vzdělání uvedlo 5 849 matek a 4 246 otců, informaci o vzdělání neuvedlo 587 matek a 780 otců.

Kontakt:

Ing. Karel Adam
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: karel.adam@czso.cz
tel.: 542 528 172